

Besluit

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Bachelor in de geriatrische gezondheidszorg (bachelor na bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen

datum

10 december 2013

onderwerp

Definitief
accreditatierapport en -besluit

(001819)

bijlage

1

1. Inleiding

Bij brief van 17 mei 2013 heeft het instellingsbestuur van de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen te Antwerpen een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Bachelor in de geriatrische gezondheidszorg (bachelor na bachelor). Deze aanvraag is ontvangen op 23 mei 2013 en ontvankelijk verklaard op 11 juli 2013.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Jos Geebelen, Verpleegkundig-paramedisch directeur in het medisch centrum St. Jozef Bilzen;

Leden:

- Gert Peeters, voormalig hoofdverpleegkunde Geriatrie in de Universitaire Ziekenhuisingen Leuven.
- Stefaan Sarens, algemeen directeur van het Wit-Gele Kruis van Antwerpen, gegradueerde Ziekenhuisverpleegkundige;
- Jos Willems, ruim 30 jaar ervaring als docent in het hoger onderwijs in Nederland, reeds 20 jaar ervaring in (Nederlandse) visitatiecommissies (onderwijsdeskundige);
- Rebekka Rogiest, studente Creatieve Therapie aan de Arteveldehogeschool (student-lid).

Secretaris:

- Annelies Bloem, stafmedewerker kwaliteitszorg;

De visitatie heeft plaatsgevonden op 10 en 11 januari 2012. Het visitatierapport dateert van maart 2013.

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

2. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De opleiding is bedoeld voor studenten die al een bachelordiploma verpleegkunde hebben. De opleiding bouwt voort op de competenties die daar verworven zijn. De bachelor-na-bachelor in de Geriatrische gezondheidszorg vertrekt vanuit deze beroepsspecifieke competenties, en zorgt voor verdieping en specialisatie met betrekking tot de geriatrische zorgvrager. Het programma is onder andere gebaseerd op het Nederlandse HBO-beroepsprofiel van de verpleegkundige gespecialiseerd in de geriatrie (Utrecht 2007). Dit heeft volgens de commissie het voordeel dat de internationale dimensie verweven zit in de doelstellingen en het leerprogramma van de opleiding. De commissie stelt vast dat de doelstellingen helder zijn omschreven, degelijk geëxpliciteerd en beschreven werden op het niveau van de beginnende beroepsbeoefenaar. Er wordt uitdrukkelijk verwezen naar het Europese en Vlaamse kwalificatiekader, en naar de professionele complexiteit van de geriatrische zorg.

Uit de gesprekken blijkt dat het werkveld nauw betrokken werd bij het opstarten van deze bachelor-na-bachelor. Ook de ervaring opgedaan in het postgraduaat Geriatrie kon worden meegenomen. De opleiding wil een bachelor opleiden die met meer gespecialiseerde kennis van de normale veroudering, de ziekteprocessen en de relatie tussen beide de complexe zorgvraag op een professioneel verantwoorde wijze beantwoordt, en dit vanuit het perspectief en de beleving van de geriatrische / gerontologische zorgvrager. Het ministerieel besluit van 19 april 2007 legt de voorwaarden vast voor de erkenning van de bijzondere beroepstitel van verpleegkundige gespecialiseerd in de geriatrie. De commissie bevestigt dat de opleiding aan de vereisten voldoet.

Programma

Het programma is opgebouwd uit vier theoretische modules of opleidingsonderdelen, met daarnaast het klinische onderwijs en de bachelorproef. Elke bacheloropleiding aan de Karel de Grote- Hogeschool werkt met een periodesysteem: het academiejaar is opgebouwd uit vier periodes van elk acht weken. In elke periode is er aandacht voor één bepaald onderwerp, dat rechtstreeks gekoppeld is aan de te verwerven competenties. De commissie heeft vastgesteld dat de meeste competenties konden teruggevonden worden, maar vindt dat dit explicieter kan: hoe wordt waar aan welke competentie gewerkt?

Pagina 3 van 9 Ook de link tussen doelstellingen, domeinspecifieke eisen en de inhoud van het programma kan transparanter. De commissie vindt het positief dat de opleiding ook contextuele en psychosociale elementen opneemt in het programma.

Het klinische onderwijs in de opleiding Geriatrie bevat de stage en de portfolio. De stage is in een professioneel gerichte bacheloropleiding het middel bij uitstek om de actuele beroepspraktijk te leren kennen. Ook in deze bachelor-na-bacheloropleiding neemt de stage een groot deel in van de studieomvang. De portfolio is bedoeld als een methode om het leerproces tijdens de professionele ervaring te ondersteunen. De commissie beveelt de opleiding aan om de competentieverwerving en de leermogelijkheden bij stages op de eigen werkplek verder te onderzoeken, en om de objectiviteit van de begeleiding en de beoordeling te waarborgen. De commissie vraagt tevens om een deel van de stage buiten de eigen afdeling te laten verlopen. Het viel de commissie op hoe praktijkgericht ook het theoretische onderwijs tijdens de themadagen wordt uitgewerkt. Evidence-based werken is de rode draad doorheen het curriculum, en daardoor is de aansluiting bij recente wetenschappelijke ontwikkelingen in het werkveld verzekerd. De bachelorproef omvat 6 studiepunten en beoogt het volgende leerresultaat: de verpleegkundige toont een constructieve, kritische visie op de verpleegtechnische praktijkvoering en / of de organisatie van zorgprocessen vanuit een verpleegkundige wetenschappelijke achtergrond.

Het programma omvat vier theoretische modules van 6 studiepunten elk, 6 studiepunten voor de bachelorproef en 24 voor de stage. Zij maken op papier 60 studiepunten uit, die in theorie in één academiejahr kunnen worden doorlopen. De beschikbare cijfers tijdens het bezoek deden de commissie twifelen over de haalbaarheid voor dit type (werk)studenten. In dat kader vindt de commissie het noodzakelijk dat de opleiding de samenhang van haar programma nauwkeurig opvolgt. De commissie vraagt wel aandacht voor een groei naar meer samenhang en volgtijdelijkheid, en een betere explicitering ervan. Een element van structurering ontbreekt. De commissie vraagt de opleiding om de samenhang en de bewaking ervan te borgen in het systeem. De commissie is bezorgd omdat het vele formele en informele werk te veel steunt op de inzet van de opleidingscoördinator. De commissie vindt het wel geruststellend dat de opleiding dit onderkent en hierover niet zelfgenoegzaam reageert. Tijd is hier een factor die gunstig kan werken. In het programma is een minimale volgtijdelijkheid voorzien.

De opleiding is pas zeer recent gestart met het toetsen van de studietijd, waardoor geen meetresultaten beschikbaar zijn die tendensen weergeven over een langere periode. De commissie vindt de scores over de studielast niet erg eenduidig: verschillende studenten geven aan te veel tijd aan hun studie te besteden, anderen dan weer te weinig. Afstemming op werkende studenten blijft een aandachtspunt volgens de commissie. De commissie heeft ook vastgesteld dat de opleiding bij het ontwikkelen van het programmaconcept studiebelemmerende factoren heeft geweerd, zoals een duidelijk op voorhand vastgelegd jaarprogramma, lessen altijd op dezelfde dag (donderdag).

De commissie stelde een variatie aan werkvormen vast, die bovendien voldoet aan de verwachtingen en de doelen. De commissie vindt het positief dat men durft te experimenteren met nieuwe werkvormen. Toch blijft volgens de commissie de nood om de leervormen goed af te stemmen op de doelstellingen, leerinhoud, beoogde leerresultaten en beoogde competenties. Dat zou ook in het studiemateriaal tot uiting moeten komen. De commissie vraagt ook aandacht voor referenties in het cursusmateriaal.

De commissie stelde vast dat de opleiding haar evaluatievormen heeft afgestemd op de inhoud van de modules: na elke theoretische module is er een geïntegreerd schriftelijk

Pagina 4 van 9 examen, maar dat kan ook een casustoets zijn of een klassiek schriftelijk examen. De evaluatie van het klinische onderwijs verloopt onder de vorm van procesevaluatie, met stimulering van de sterke punten en bijsturing van de aandachtspunten in het functioneren van de student. Het stageproces wordt geëvalueerd in samenspraak tussen de student, de mentor en de praktijklector aan de hand van hiervoor voorziene documenten: het persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) en het persoonlijk actieplan (PAP). De bachelorproef wordt geëvalueerd op basis van procesverloop en het uiteindelijke product.

De opleiding hanteert de decretaal voorziene toelatingsvoorwaarden voor de bacheloropleiding. De bachelor-na-bacheloropleiding in de Geriatrische gezondheidszorg volgt rechtstreeks op de professionele bacheloropleiding Verpleegkunde. Er wordt geen instroom toegelaten uit andere opleidingen. Er is geen voorbereidings- of schakelprogramma voorzien. De studenten beschikken allemaal over de basiscompetenties van een verpleegkundige, los van de afstudeerrichting die zij in hun initiële bacheloropleiding volgden. In de bachelor-na-bachelor zitten zowel studenten die onmiddellijk verder studeren na hun initiële bachelor als verpleegkundigen met werkervaring. Op dat vlak stelt de opleiding geen instroomeisen. Nochtans denkt de commissie dat bepaalde vereisten van het programma moeilijker haalbaar zijn voor studenten zonder enige werkervaring.

Inzet van personeel

De commissie beschouwt het personeelsbeleid als een sterk punt van de bachelor-na-bacheloropleiding. De verschillende projecten zijn erop gericht om mensen van niveau aan te trekken, aan te stellen en te behouden. Er zijn inhoudelijke, didactische en onderwijskundige competenties vereist. Het competentie management is aanwezig: er zijn systemen ontwikkeld om personeel op basis van competenties te selecteren, aan te werven, in te werken, bij te scholen, op te volgen en te evalueren. De commissie stelde vast dat tien van de dertien interne lectoren een masterdiploma hebben.

Deze bachelor-na-bacheloropleiding draagt haar nauwe verbinding met de beroepspraktijk hoog in het vaandel. De commissie waardeert dit. Zij stelde bovendien vast dat verschillende betrokken externe experts internationale ervaring hebben inzake werk, publicaties en / of netwerking. De commissie is tevreden vast te stellen dat er bij de opleiding aandacht is voor internationale mobiliteit en uitwisseling. De banabacoördinator en enkele docenten van de bachelor-na-bacheloropleidingen zijn ook naar het buitenland gegaan voor opleidingen en het bijwonen van congressen. De commissie zag een team dat intrinsiek gemotiveerd en hoog opgeleid is. Zij apprecieert de kwalificaties en de grote inzet van de verschillende geledingen.

Dertien docenten van het departement Gezondheidszorg zijn verbonden aan de bachelor-na-bachelor in de Geriatrische gezondheidszorg, naast 50 externe experts. Samen geldt dit als 0,35 VTE. De staf-studentratio komt neer op 1 / 9. Dit is volgens de commissie een ruime omkadering. Tijdens de gesprekken bleek dat de studenten en de alumni dit grote aantal docenten niet als overweldigend of verwarrend ervoeren, integendeel, zij waarden het dat zij op zo veel verschillende manieren met medische en paramedische beroepen in contact komen tijdens de onderwijsactiviteiten.

Voorzieningen

Het departement Gezondheidszorg is gevestigd op de campus Markgrave in Antwerpen en is vlot bereikbaar met het openbaar vervoer. Alle leslokalen werden voorzien van moderne multimedia en leermiddelen, het skills lab van Verpleegkunde kreeg een opfrissing en een nieuwe locatie, en de capaciteit werd uitgebreid met een aantal bedden en themalokalen.

Pagina 5 van 9 Ook geriatrische situaties kunnen worden gesimuleerd. Fictieve verpleegdossiers kunnen worden geraadpleegd om een zorgplan uit te voeren. De commissie zag een bijzonder sterk uitgebouwde en actuele biblio-/mediatheek en waardeert dit.

De traditionele methodes van studiebegeleiding zijn overgegaan naar het begeleiden van het individuele leertraject van de student. De kernbegrippen in de begeleiding zijn laagdrempeligheid enerzijds, en een goed evenwicht tussen nabijheid en discretie anderzijds. Gezien de maturiteit van de studenten wordt hiervan minder gebruik gemaakt.

Interne kwaliteitszorg

De commissie vindt het positief dat de jonge doch volwaardige bachelor-na-bacheloropleiding in de Geriatrische gezondheidszorg wordt meegenomen in de bestaande procedures voor kwaliteitszorg. De opleidingscommissie bewaakt mee de kwaliteit van de opleiding, meer bepaald de inhoudelijke consistentie van het programma, het metingenbeleid en de analyse van de metingen, en het opstellen van verbeteracties. Metingen gebeuren via het Blackboard Learning System, dat bij de studenten en de personeelsleden ingeburgerd is. Hoewel de bachelor-na-bacheloropleiding nog te recent is om evoluties of tendensen in de bevragingen te kunnen voorleggen, kreeg de commissie wel al zicht op de waardevolle resultaten van verschillende bevragingen van de postgraduaatopleiding in de Geriatrie. Ten tijde van het visitatiebezoek waren nog geen resultaten van bevragingen beschikbaar van de huidige opleiding.

De commissie is positief over de sterk uitgebouwde verbeteringscultuur in de opleiding. De opleiding durft zichzelf op een heel aantal punten kritisch in vraag te stellen en geeft zelf aan dat er nog punten voor verbetering vatbaar zijn. De commissie vindt het positief dat deze bevindingen effectief werden omgezet in concrete verbeteringsdoelen, zoals de verfijning van de leerdoelen per themadag, de bijsturing van de leerinhouden op aangeven van het werkveld, de studenten en de alumni, de aanpassing van het stagetraject in flexibelere stageblokken en het invoeren van een reflectieverslag per themadag.

De commissie vindt het positief dat medewerkers, studenten, werkveld en alumni structureel worden betrokken bij de kwaliteitszorg via enquêtes, focus- en / of resonantiegroepen. In deze fora wordt gereflecteerd op de doelstellingen en invulling van het programma, en worden resultaten van bevragingen geanalyseerd. De commissie vraagt aandacht voor het uitbouwen van een alumniwerking.

Resultaten

De commissie stelde vast dat het vooropgestelde niveau wordt gerealiseerd. Zo blijkt uit de gesprekken met de studenten, de alumni en het werkveld ook tevredenheid over het gerealiseerde niveau. De commissie zag en las de bachelorproef die na het eerste academiejaar werd ingediend. De commissie is van oordeel dat de bachelorproeven aan de maat waren. Zij stelde een degelijk gestructureerd betoog vast, met onderbouwing van de vraagstelling door literatuur. Het uitgevoerde onderzoek was betrekkelijk eenvoudig, maar sluit wel aan bij het globale doel van de bachelorproef, namelijk aandacht voor een bepaald probleem verkrijgen. De commissie vraagt de opleiding wel om enkele accenten in het concept van de bachelorproef te verleggen. Zij meent immers dat meer aandacht wenselijk is voor het degelijk uitwerken van evidence-based guidelines en niet zozeer voor de implementatie op de werkvloer.

De commissie stelde vast dat de opleiding zichzelf ambitieuze streefdoelen heeft opgelegd en waardeert dit. De commissie stelde echter vast dat geen van de streefdoelen werd gehaald. De commissie stelde echter wel vast dat de opleiding hard werkt aan de realisatie van de doelstellingen.

Pagina 6 van 9 Zij heeft begrip voor het feit dat zij haar vooropgestelde doelstellingen vooralsnog niet haalt, aangezien het een recente opleiding is. De commissie vraagt de opleiding om deze inspanningen vol te houden. De aantallen zijn te klein en de opleiding is te jong om al uitspraken te doen.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	G
		2.6 studieomvang	Ok
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	V
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	NVT
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	G
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	G
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	G
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	G
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	V

Eindoordeel: positief

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

5. Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de geriatrische gezondheidszorg (bachelor na bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Bachelor in de geriatrische gezondheidszorg (bachelor na bachelor) van de Karel de Grote-Hogeschool - Katholieke Hogeschool Antwerpen goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Antwerpen wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 10 december 2013

Voor de NVAO,

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport. De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van accreditatierapport.

– naam instelling	Karel de Grote-Hogeschool – Katholieke Hogeschool Antwerpen
– adres instelling:	Brusselstraat 45 B-2018 ANTWERPEN BELGIË
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Bachelor in de geriatrische gezondheidszorg
– niveau en oriëntatie	bachelor na bachelor
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	Antwerpen (enkel naam gemeente)
– vestiging opleiding	Nederlands
– onderwijstaal	Gezondheidszorg
– (delen van) studiegebieden	geen
– bijkomende titel	